

Statsrådets skrivelse till riksdagen om ändring av lufttrafikförordningen (EG) N:o 1008/2008 och om förhandlingsmandat till kommissionen för förhandlingar om ett avtal om leasing av luftfartyg med besättning mellan Europeiska unionen och Förenta staterna

Europeiska unionens kommissions förslag av den 22 december 2016 till ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 och ett förslag till rådsbeslut om att ge tillstånd att inleda förhandlingarna om ett avtal om leasing av luftfartyg med besättning mellan Europeiska unionen och Förenta staterna samt promemorian om förslagen skickas enligt 96 § 2 mom. i grundlagen till riksdagen.

Helsingfors den 2 mars 2017

Kommunikationsminister Anne Berner

Trafikråd Sabina Lindström

KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

PROMEMORIA
EU/2016/1850
OCH
EU/2017/0527
22.2.2017

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM ÄNDRING AV LUFTTRAFIKFÖRORDNINGEN (EG) N:O 1008/2008 OCH OM FÖRHANDLINGSMANDAT TILL KOMMISSIONEN FÖR FÖRHANDLINGAR OM ETT AVTAL OM LEASING AV LUFTFARTYG MED BESÄTTNING MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH FÖRENTA STATERNA

1 Allmänt

Europeiska unionens kommission utfärdade den 22 december 2016 ett förslag till ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008, COM(2016) 818 final. Behandlingen av förslaget påbörjades i rådets arbetsgrupp den 12 januari 2017. På grund av den snabba tidtabellen för behandlingen informerades riksdagen först genom E-brev E 141/2016 rd.

Den 10 januari 2017 utfärdade Europeiska unionens kommission dessutom en rekommendation till ett rådsbeslut om att ge tillstånd att inleda förhandlingarna om ett avtal om leasing av luftfartyg med besättning mellan Europeiska unionen och Förenta staterna, COM(2016) 806 final, och bilaga 1.

2 Förslagets bakgrund och syfte

Enligt artikel 10.9 i luftfartsavtalet mellan Europeiska unionen och Förenta staterna tillåts arrangemang för leasing av luftfartyg med besättning (s.k. wet lease) under förutsättning att alla som deltar i sådana arrangemang har rätt behörighet och uppfyller villkoren i de lagar och andra författningar som parterna normalt tillämpar på ifrågavarande arrangemang.

Med hjälp av förslagen strävar man efter att lösa en tvist i anslutning till tillämpningen av artikel 10 i luftfartsavtalet mellan Europeiska unionen och Förenta staterna. Tvisten gäller de tidsbegränsningar som föreskrivs genom EU:s lufttrafikförordning (EG) 1008/2008 och som Förenta staterna anser att skärper den reglering som gällde då avtalet ingicks. Enligt Förenta staterna respekterade tidsbegränsningarna inte bestämmelserna och andemeningen i lufttrafikavtalet och hade en skadlig inverkan vad gäller rättvisa och likvärdiga konkurrensmöjligheter för flygbolag från Förenta staterna. Tidsbegränsningarna riktas till lufttrafikföretag från Förenta staterna som leasar luftfartyg med besättning till flygbolag i EU.

Som motåtgärd fastställde Förenta staterna tidsbegränsningar för lufttrafikföretag i EU gällande leasing av luftfartyg med besättning för flygningar mellan EU och Förenta staterna. Tidsbegränsningarna berör också arrangemang mellan lufttrafikföretag i EU.

Enligt EU:s tolkning förtydligar ändringen av lufttrafikförordningen från 2008 redan den tidigare gällande regleringen och fastställer inga nya förpliktelser. Förenta staterna framförde inga observationer om ärendet i samband med beredningen av förordningen. Enligt EU:s tolkning bryter de tidsbegränsningar som Förenta staterna fastställt mot luftfartsavtalet.

Ända sedan 2014 har man försökt lösa tvisten i den gemensamma kommitté som inrättats inom ramen för luftfartsavtalet, men utan resultat. En eventuell lösning på tvisten som identifierats i den gemensamma kommittén kunde dock vara att ingå ett separat avtal om verksamhet för leasing av luftfartyg.

Kommissionen söker förhandlingsmandat för förhandlingarna om ett separat avtal som kompletterar luftfartsavtalet med Förenta staterna, genom vilket bestämmelserna om leasing av luftfartyg med besättning specificeras. Det är fråga om det första avtalet om leasing av luftfartyg med besättning som ingås med ett tredjeland. Målet med förhandlingarna är tydliga arrangemang utan begränsningar gällande leasing av luftfartyg med besättning. Avtalet bör dock vara i linje med det nuvarande luftfartsavtalet mellan EU och Förenta staterna, där parterna har förbundit sig till att undanröja hinder för marknadstillträde för att maximera nyttan för konsumenter, flygbolag, arbetskraft och samhället samt stärka det transatlantiska lufttransport-systemet.

För närvarande tillåts leasing av luftfartyg med besättning endast i exceptionella situationer, när ifrågavarande materiel inte finns tillgängligt inom EU. Arrangemanget kan endast vara tidsbegränsat och ska uppfylla alla EU:s och nationella säkerhetsföreskrifter. Begränsningar gällande leasing av flygplan finns också bland annat i kommissionens förordning 965/2012.

3 Förslagets centrala innehåll

För att liberalisera verksamheten kring leasing av luftfartyg med besättning mellan EU och Förenta staterna förutsätts ett internationellt avtal mellan EU och USA och att EU-lagstiftningen ändras enligt detta.

EU-kommissionen har utfärdat en rekommendation till rådsbeslut om att ge tillstånd att inleda förhandlingarna om ett avtal om leasing av luftfartyg med besättning mellan Europeiska unionen och Förenta staterna. Genom rådsbeslutet tillåts kommissionen att inleda förhandlingarna i enlighet med förhandlingsanvisningarna i bilagan till beslutet. Enligt förhandlingsanvisningarna ska avtalet skapa jämlika möjligheter till affärsverksamhet för leasing av luftfartyg med besättning för lufttrafikföretag i EU och Förenta staterna. Det centrala innehållet i avtalet gäller en lättnad av tidsbegränsningarna för leasing av luftfartyg med besättning.

Förslaget till ändring av EU:s lufttrafikförordning (EG) nr 1008/2008 gäller artikel 13, som föreslås ändras så att man genom ett internationellt avtal kan avvika från kraven i artikeln.

4 Konsekvenser i Finland

Avtalet om verksamhet för leasing av luftfartyg med besättning mellan EU och Förenta staterna och ändringen av EU:s lufttrafikförordning (EG) nr 1008/2008 trappar upp konkurrensen

på luftfartsmarknaden, vilket bedöms gynna konsumenter samt flygbolag som agerar på ett effektivt och lönsamt sätt.

4.1 Konsekvenser för lagstiftningen

Avtalet om verksamhet för leasing av luftfartyg med besättning mellan EU och Förenta staterna hör uteslutande till EU:s behörighet och förutsätter inte nationellt genomförande.

Ändringen av EU:s lufttrafikförordning (EG) nr 1008/2008 är EU-lagstiftning som tillämpas direkt och inte förutsätter nationella genomförandeåtgärder.

4.2 Ekonomiska och sociala konsekvenser

Genom avtalet om verksamhet för leasing av luftfartyg med besättning mellan EU och Förenta staterna eftersträvas mer flexibilitet vad gäller leasing av flygplan mellan länder som ingått ett uttryckligt avtal om detta. Avtalet skapar nya möjligheter till affärsverksamhet för företag och har en positiv inverkan på tillgången till europeiska flygbolags materiel.

Genom ändringen av EU:s lufttrafikförordning (EG) nr 1008/2008 möjliggörs avtal med tredjeländer genom vilka man undanröjer begränsningar gällande leasingverksamhet. Ändringen av förordningen medför i sig inga ekonomiska konsekvenser. Verkningarna framkommer indirekt genom de avtal som förhandlas fram.

5 Nationell behandling

Riksdagen har informerats om ändringen av EU:s flygtrafikförordning (EG) nr 1008/2008 genom E-brev E 141/2016 rd.

Statsrådets skrivelse har beretts vid kommunikationsministeriet. Utkastet till U-skrivelse har också behandlats i ett skriftligt förfarande i trafiksektionen, som lyder under kommittén för EU-ärenden.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet understöder beviljandet av ett mandat till kommissionen för att förhandla om ingåendet av ett avtal om leasing av luftfartyg med besättning mellan Europeiska unionen och Förenta staterna.

Statsrådet understöder kommissionens förslag om att ändra flygtrafikförordningen om verksamhet för leasing av flygplan från länder utanför EU så att det är möjligt att avvika från dess bestämmelser genom internationella avtal som ingåtts av EU.